

Valtuustoaloite: HYTE-rahoitus, valtuustoryhmät sekä valtuutettu Viljo Lehmusketo

Kaupunginhallitus 11.03.2024 § 69

796/00.01.04/2023

Valmistelija

Hyvinvointikoordinaattori ja hallintosuunnittelija Elina Kattilakoski

Valtuustoryhmien valtuustoaloite 28.8.2023:

Me allekirjoittaneet ryhmät ja henkilöt esitämme, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen valtiolta tuleva HYTE-rahoitus ”korvamerkittää” käytettäväksi siihen mihin se on tarkoitettu.

Eryteisesti nyt kun olemme siirtyneet Pohjois-Pohjanmaan Pohteen hyvinvointialueen alle sote-palveluissa, ja ennalta ehkäisevän työn velvollisuus jää kuntien vastuulle.

Näemme että velvollisuutemme Raahen kaupungin päättäjinä on huolehtia että, HYTE-rahojen kohdentaminen mietitään uudelleen.

Eryteisesti nuoret, ikäihmiset ja erityisryhmät tarvitsevat HYTE-rahoituksen mahdollistamaa toimintaa.

Tällä uudelleen mietittävällä rahojen kohdentamisella, meillä on myös mahdollisuus nostaa Raahen HYTE-pisteitä, jotka nyt ovat alhaiset, vuonna 2022 vain 50%.

Jos käytämme rahat siihen mihin ne on valtion toimesta tarkoitettu, niin myös HYTE- rahakerroin Raahen osalta on mahdollista saada nousemaan ja tällöin voimme saada lisärahoitusta valtiolta.

Tällä hetkellä Raahen HYTE rahoitus on ollut 341.884 euroa vuonna 2022.

Eryteisesti toiminnassa olevan HYTE-työryhmän tulee kiinnittää huomiota HYTE- rahoitusta koskeviin kyselyihin vastaamiseen, ja tätä kautta raportoinnin seuraamiseen, jotta HYTE-kerroin saadaan nousemaan.

Aloitteessa mukana ovat:

Raahen Perussuomalaiset valtuustoryhmä

Raahen Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä

Raahen Vihreiden valtuustoryhmä

Raahen Vasemmiston valtuustoryhmä

Raahen Kokoomuksen valtuustoryhmä

Raahen Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmästä Marko Salmela, Arja Maliniemi, Pirkko Valtanen, Marko Anttila ja Kari Laurila
Raahen Keskustan valtuustoryhmästä valtuutettu Elina Jaakola

Valtuutettu Viljo Lehmuskedon valtuustoaloite 13.11.2023:

Olemme nähneet selvityksen, että ns. HYTE rahaa Raahen kertoimilla saadaan 333.221- tai toimintaa nostamalla jopa yli 500.000.

Valtuustoaloite 28.8.2023: Aloite ns. HYTE ryhmälle. Aloitteen vastaus kertoo hyvin nykytilanteen, mutta mitään uutta siinä ei ole. Lisäksi jos yhdessä Pohteen kanssa työskennellään, kaupunki ei ole velvollinen osallistumaan kuin omin kustannuksin, jotka ovat kunkin hallintokunnan palkoissa.

Hyte rahojen käyttö edellyttää uutta lisäarvoa ja energiaa. Tuki ei ole tarkoitettu nykyisen byrokratian kustannusten maksamiseen.

Jos kunnat käyttävät nämä tuet yleiskatteellisesti, niin valtion viranomaisen on pian kimpussa, tuo summa on ei ole tarkoitettu vanhan byrokratian pyörittämiseen.

Esitämme, että kaupunginhallitukseen perustetaan kustannuspaikka Hyte ryhmälle, mihin sijoitetaan HYTE raha. Sen käytöstä ja uusista toimista päättää Hyte ryhmä näin aluksi. Tavoitteena: Rahasta suurin osa pitää jatkossa käyttää Hyte toiminnan tavoitteiden mukaisesti erilaisiin pieniin hankkeisiin ja uuteen toimintaan.

Hyvinvointikoordinaattori ja hallintosuunnittelija Elina Kattilakosken vastaus 5.3.2024 valtuustoaloitteisiin ”HYTE-rahoituksen korvamerkitseminen” 28.8.2023 ja ”Aloite ns. HYTE-rahamen käytöstä” 12.11.2023:

Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyy ja vahvistuu kunnilla edelleen. Kunnille on otettu vuoden 2023 alusta käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin, joka on kannustin kunnille ja tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Kuntien kannustaminen rahallisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen on tärkeää, koska hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan edellytys.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään laajasti Raahen kaupungissa. Kaikki toimialat pyrkivät joko suoraan tai välillisesti kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hyvinvoinnin ja

terveyden edistämisen tavoitteita löytyy laajasti sekä kaupungin strategiasta että kunnan hyvinvointisuunnitelmasta. Raahen kaupungissa toimii Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä (HYTE-johtoryhmä), joka seuraa ja kehittää hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtävää työtä Raahen kaupungissa. Lisäksi Raahen kaupungissa on vastikään aloittanut osa-aikainen hyvinvointikoordinaattori, jonka tehtävänä on koordinoida Raahen kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.

HYTE-kertoimesta saatava valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen. Kunnan saama summa lasketaan seuraavalla kaavalla: hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta x kunnan asukasluku x kunnan hyte-kerroin. Valtionosuuden suuruus määräytyy kahdenlaisten indikaattoreiden perusteella: toimintaa kuvaavista prosessi-indikaattoreista ja tuloksia kuvaavista tulosindikaattoreista. Indikaattoreita arvioidaan määräjain, eivätkä ne tule aina olemaan samoja. Kunta pystyy siis itse toiminnallaan vaikuttamaan indikaattoreiden ja sitä kautta saatavan HYTE-raham suuruuteen. HYTE-johtoryhmä esittää, että HYTE-kertoimesta saatua valtionosuutta aletaan osittain korvamerkitsemään vuoden 2025 alusta alkaen.

HYTE-johtoryhmä esittää, että tämä ns. HYTE-raha tultaisiin budjetoimaan keskushallinnon budjettiin ja se tulisi HYTE-johtoryhmän hallinnoitavaksi. HYTE-raha tultaisiin kohdistamaan Raahen kaupungin strategian sekä hyvinvointisuunnitelman toimeenpanoon, koska sekä strategiassa että hyvinvointisuunnitelmassa on laajasti tavoitteita kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmän tehtävänä olisi seurata, että HYTE-raham kohdistamisessa huomioidaan kuntalaiset laaja-alaisesti, sekä eri ikäluokat että eri asuinalueet. Esitämme, että vuosittaisen HYTE-raham suuruus tulisi olemaan 1/3 osaa HYTE-kertoimen mukaan maksettavasta valtionosuudesta, joka on tiedossa siinä vaiheessa, kun talousarviosuunnittelu käynnistyy. Käytännössä HYTE-raha varattaisiin ensimmäisen kerran vuoden 2025 talousarvioon, joten se tulisi olemaan käytettävissä vuoden 2025 alusta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä laatii HYTE-raham käyttöön läpinäkyvät periaatteet, joiden mukaan raha kohdennetaan vuosittain. HYTE-raham tullaan kohdentamaan myös toimenpiteisiin, joilla pyritään nostamaan Raahen kaupungin saamaa HYTE-kerrointa ja näilläkin toimenpiteillä pyritään edistämään asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtoryhmä tekee vaikuttavuuden arviointia HYTE-raham kohdentamisesta vuosittain.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena
Päätösesitys	Esitetään kaupunginvaltuustolle: Annetaan valtuustoaloitteisiin hyvinvointikoordinaattori ja hallintosuunnittelija Elina Kattilakosken valmisteleva vastaus. Todetaan asia aloitteina loppuun käsitellyksi.
Päätös	Hyväksyi esityksen.